

Repertoriumnummer 2014 / 931
Datum van uitspraak 03 april 2014
Rolnummer 2013/AB/819

Uitgifte

Uitgereikt aan

op
€
JGR**Arbeidshof te Brussel**

zevende kamer

Arrest

COVER 01-00000005118-0001-0010-01-01-1

in de zaak:

OCMW VAN GRIMBERGEN, met zetel te 1853 STROMBEEK-BEVER,
Verbeytstraat, 30, appellant, vertegenwoordigd door mr. DUGARDIN N. loco mr.
DURNEZ Ingrid, advocaat te 8710 WIELSBEKE, Waterstraat 63,

tegen:

B _____
intimeerde, vertegenwoordigd door mr. GOETHALS Caroline, advocaat
te 1000 BRUSSEL, Brederostraat 13.

*

Na beraad, spreekt het Arbeidshof te Brussel het hiernavolgend arrest uit:

Gelet op de stukken van rechtspleging, inzonderheid:

- het voor eensluidend verklaard afschrift van het bestreden vonnis, uitgesproken op tegenspraak op 23 juli 2013 door de arbeidsrechtbank te Brussel, vakantiekamer (A.R. 13/7594/A),
- het verzoekschrift tot hoger beroep, ontvangen ter griffie van dit hof op 12 augustus 2013,
- de neergelegde conclusies,
- het schriftelijk advies van het openbaar ministerie, neergelegd ter griffie op 19 februari 2014 dor advocaat-generaal J.-J. André,
- de repliek op dit advies, neergelegd ter griffie op 5 maart 2014 voor de heer Bikozimana en op 6 maart 2014 voor het ocmw van Grimbergen,
- de voorgelegde stukken.

*

De partijen hebben hun middelen en conclusies uiteengezet tijdens de openbare terechtzitting van 13 februari 2014, waarna de debatten werden gesloten, het openbaar ministerie zijn schriftelijk advies ter griffie heeft neergelegd, de zaak in beraad werd genomen en voor uitspraak gesteld op heden.

*

I. DE FEITEN EN DE RECHTSPLEGING.

1.

De heer B. kwam in 1999 op achtjarige leeftijd in België aan en vroeg politiek asiel. Zijn ouders verbleven blijkbaar in Engeland en hij woonde bij een broer. In 2002 werd hij erkend als politiek vluchteling en sinds 2007 is hij ingeschreven in het bevolkingsregister. In het jaar 2011, dus op 20-jarige leeftijd, haalde hij zijn diploma middelbaar onderwijs.

Voor het schooljaar 2011-2012 schreef hij zich, met toestemming van het ocmw Grimbergen, in voor het eerste jaar rechten aan de UCL (Louvain-la-Neuve). Voor dat jaar (en sinds het jaar 2009, waarin hij 18 jaar werd) ontving de heer B. een leefloon vanwege het ocmw Grimbergen.

2.

De heer B. slaagde niet in zijn eerste jaar rechten. Zijn resultaten waren zeer zwak. Voor het schooljaar 2012-2013 schreef hij zich opnieuw in voor het eerste jaar rechten. Hij vroeg opnieuw leefloon aan, dat hem bij beslissing van 18 oktober 2012 geweigerd werd met verwijzing naar zijn leeftijd, de slechte studieresultaten en de lange duur van studies die hij aangevat had. Hij heeft tegen deze beslissing geen beroep ingesteld. Hij preciseert daarbij dat de sociaal assistent hem zou gezegd hebben dat een dergelijk beroep niet opportuun was. Er werd hem aangeraden, steeds volgens het zeggen van de heer B., om te wachten tot zijn resultaten van de zittijd januari 2013 bekend waren, om dan opnieuw een aanvraag in te dienen.

Op 18 februari 2013 diende de heer B. een nieuwe aanvraag in tot het bekomen van leefloon. Bij beslissing van 21 maart 2013 werd deze aanvraag geweigerd.

3.

Bij verzoekschrift van de 31 mei 2013 heeft het ocmw Grimbergen beroep aangetekend tegen de beslissing van de heer B.

Bij vonnis van 23 juli 2013, ter kennis gebracht op 29 juli 2013, heeft de arbeidsrechtbank te Brussel de vordering van de heer B als volgt gegrond verklaard. De bestreden administratieve beslissing werd gedeeltelijk vernietigd. Aan de heer B werd een financiële steun toegekend voor de betaling van de huurachterstanden vanaf oktober 2012 tot en met de datum van uitspraak van het vonnis. Vanaf de datum van uitspraak diende het ocmw Grimbergen een nieuw geïndividualiseerd project voor maatschappelijke integratie af te sluiten met de heer B, met het oog op de voortzetting van zijn studies.

4.
Bij verzoekschrift van 12 augustus 2013 heeft het ocmw Grimbergen hoger beroep ingesteld tegen het vonnis van de arbeidsrechtbank.

5.
Het vonnis van de eerste rechter was uitvoerbaar bij voorraad. In het kader van de uitvoering van het vonnis heeft het ocmw Grimbergen, bij beslissing van 14 november 2013, aan de heer B een leefloon toegekend vanaf 23 juli 2013 onder de categorie samenwonende persoon. Een geïndividualiseerd project maatschappelijke integratie werd afgesloten met ingang vanaf 1 september 2013 voor de studie van het eerste jaar bachelor rechten aan de hogeschool Paul Henri Spaak. De toekenning van het leefloon gebeurde onder het uitdrukkelijk voorbehoud van de terugvordering ingeval een (voor het ocmw) positief arrest van het arbeidshof.

II. DE ONTVANKELIJKHEID.

Het hoger beroep is regelmatig naar de vorm. Het is ingesteld binnen de maand na de kennisgeving van het bestreden vonnis en is aldus eveneens tijdig. Het beroep is ontvankelijk.

III. BEOORDELING.

1.
De eerste rechter steunde zijn beslissing onder meer op de goede resultaten die de heer B gehaald had tijdens de januari zittijd 2012-2013 en de redelijke resultaten die hij gehaald had voor de junizittijd, waarna hij slechts voor vier vakken diende te herkansen.

2.
Het ocmw Grimbergen merkt in de eerste plaats op dat de goede evolutie die de eerste rechter vaststelde op het ogenblik van zijn uitspraak in het geheel niet doorgetrokken werd naar de septemberzittijd, waaraan de heer B volgens hem niet deelnam.

Het ocmw Grimbergen herneemt verder de argumentatie die hij voor de eerste rechter reeds aanvoerde ter verdediging van zijn beslissing om het leefloon te weigeren voor het bisjaar rechten op universitair niveau. Het ocmw wijst erop dat de heer B

uiteindelijk voor zijn eerste jaar slechts voor twee vakken geslaagd was, filosofie en religieuze wetenschappen. Dergelijke resultaten boden geen perspectief om met een redelijke kans op succes een bisjaar te doen en de studies van de rechten tot een goed einde te brengen. Het ocmw Grimbergen wijst er op dat in het geïndividualiseerd project voor maatschappelijke integratie voorzien was dat na het eerste jaar samen met het ocmw een evaluatie diende te gebeuren en dat de heer B. , zonder hem te kennen, zich opnieuw ingeschreven heeft.

Het ocmw Grimbergen is verder van oordeel dat de resultaten voor het bisjaar 2012-2013 niet zo positief waren als de eerste rechter deze heeft ingeschat. Hij wijst erop dat voor de vijf vakken waarin de heer B. geslaagd was in het eerste semester, in feite twee vakken opgenomen waren die hij het jaar daarvoor reeds afgelegd had. Voor het tweede semester heeft de heer B. zeven vakken afgelegd, waarvan hij slechts voor drie vakken geslaagd was. Voor de vier vakken waarvoor hij niet geslaagd was, haalde de heer B. zeer zwakke punten.

Tenslotte "nodigt het ocmw Grimbergen de heer B. uit om aan te geven wat de rol van zijn ouders is in het kader van de onderhoudsplicht".

Het ocmw Grimbergen betwist het vonnis van de eerste rechter niet in zoverre dit vonnis een steun toekende in de vorm van de tenlasteneming van de achterstallige huur.

3.

De heer B. vraagt de bevestiging van het bestreden vonnis. Hij benadrukt, zoals voor de eerste rechter, dat zijn mislukking in het eerste jaar voor een deel te wijten is aan zijn gebrekkige kennis van de Franse taal en voor een deel aan de moeilijkheden tot aanpassing aan de universitaire studies en de universitaire wereld. Hij stelt dat hij zich in het tweede jaar zeer goed herpakt heeft, zeer goede resultaten haalde in het eerste semester en behoorlijke resultaten in het tweede semester.

Hij legt verder uit dat hij, gelet op de weigering van het ocmw Grimbergen om verder tussen te komen in zijn universitaire studies, in het schooljaar 2013-2014 overgeschakeld is naar bachelorstudies op hogeschoolniveau in het vakgebied van de rechten. Hij stelt dat hij daar zeer goede resultaten haalt. Hij herhaalt dat zijn ouders in Groot-Brittannië als politiek vluchteling zijn erkend, van een uitkering leven en dat bovendien zijn vader in de periode 2006-2009 in de gevangenis verbleef en vanaf 2013 opnieuw gevangen genomen werd..

4.

Overeenkomstig artikel 3, 4°, van de wet van 26 mei 2002 betreffende het recht op maatschappelijke integratie is, om aanspraak te kunnen maken op leefloon, vereist dat de aanvrager niet over toereikende bestaansmiddelen beschikt, noch er aanspraak op kan maken, noch in staat is deze, hetzij door eigen inspanningen, hetzij op een andere manier te verwerven. Zulks houdt concreet in dat het leefloon in de regel moet geweigerd worden

wanneer de aanvrager niet werkbereid is, wat onder meer het geval kan zijn wanneer hij studies volgt.

Traditioneel wordt echter aanvaard dat het volgen van studies die voorbereiden op een beroepsloopbaan een billijkheidsgrond kan uitmaken waardoor aan het vereiste van de werkbereidheid niet dient voldaan te worden.

Ten aanzien van de personen jonger dan 25 jaar heeft de wet van 26 mei 2002 deze billijkheidsgrond expliciet in de wet opgenomen. Artikel 11, § 2, a), voorziet dat een project voor maatschappelijke integratie verplicht is wanneer het centrum, op grond van billijkheidsredenen aanvaardt dat de betrokken persoon, met het oog op een verhoging van zijn inschakeling in het beroepsleven, een studie met voltijds leerplan aanvat, hervat of voortzet in een erkende onderwijsinstelling.

In de omzendbrief van de Minister van maatschappelijke integratie van 3 augustus 2004, die gesteund wordt op de voorbereidende werken van de wet en de rechtspraak, wordt aan de O.C.M.W.'s de volgende gedragslijn voorgesteld (1.4).

“1.4. Het OCMW dient in elk afzonderlijk geval te oordelen of het deze studies als billijkheidsredenen kan aanvaarden. De beoordeling hangt van verscheidene factoren af. Vereist is dat het een studie betreft met voltijds leerplan die afgesloten wordt met het diploma van secundair onderwijs of een eerst universitair diploma of diploma van hoger onderwijs. De studie moet bijdragen tot het verhogen van de mogelijkheden van de betrokken personen inzake professionele inschakeling. De studiekeuze komt de jongere toe, maar moet met het OCMW besproken worden. De jongere en het openbaar centrum voor maatschappelijk welzijn leggen samen een geïndividualiseerd project voor maatschappelijk integratie vast met betrekking tot diens studies.”

5.

De heer Bi heeft na het mislukken van zijn eerste jaar zijn verdere studiekeuze niet besproken met het ocmw Grimbergen, maar heeft zich, zonder het akkoord van het ocmw af te wachten, ingeschreven voor een bisjaar. De beslissing van het openbaar centrum voor maatschappelijk welzijn van 18 oktober 2012, die overigens niet betwist is geworden, om geen leefloon toe te kennen voor dit bisjaar, was op dat ogenblik volledig gerechtvaardigd. De heer Bi had zijn studiekeuze niet besproken, zijn resultaten voor het eerste jaar waren meer dan zwak (hij was slechts geslaagd voor twee vakken van de 12) en hij kon geen exceptionele omstandigheden invoeren om dit zwakke resultaat te verklaren. Ofwel had de heer Bi niet de voldoende intellectuele bagage om deze studies aan te kunnen, ofwel had hij onvoldoende inspanningen geleverd.

6.

De eerste rechter heeft in het kader van de betwisting die hem werd voorgelegd wel terecht geoordeeld dat op een dergelijke negatieve beslissing moet kunnen teruggekomen worden, wanneer de student door zijn resultaten aantoont dat hij in feite de studies wel aankan.

De goede resultaten die de heer B... aanvoert, moeten echter toch gerelativeerd worden. De heer B... heeft zich voor het eerste semester 2012-2013, volgens de voorgelegde gegevens, in de eerste plaats slechts ingeschreven voor vijf van de 12 vakken, voor in het totaal 24 studiepunten, in plaats van 30. Van de vijf vakken waaraan hij deelnam waren er twee vakken, filosofie en religie, waarvoor hij reeds in het eerste jaar geslaagd was. Uit het dossier blijkt niet of hij deze vakken heeft moeten herdoen dan wel of hij de punten van het jaar daarvoor heeft kunnen meenemen. In het tweede semester moest de heer B... dan ook zeven vakken afleggen voor een totaal van 36 studiepunten. Voor deze zeven vakken wat hij slechts voor vier vakken geslaagd. Voor drie van deze vier vakken, goed voor 22 studiepunten, had hij een zware onvoldoende.

Vooral echter moet het hof vaststellen dat de heer B... de kans die de eerste rechter hem heeft willen bieden door een leefloon toe te kennen vanaf de datum van de uitspraak, niet aangegrepen heeft. Hij was immers in de septemberzittijd voor geen enkele van deze vakken geslaagd. Integendeel had hij voor ieder van deze vier vakken nog slechtere punten dan in de junizittijd. Hij geeft daarvoor geen enkele uitleg en heeft overigens slechts op vraag van het hof zijn studieresultaten voor de septemberzittijd voorgelegd.

In die omstandigheden zijn geen billijkheidsredenen voorhanden die zou toelaten aan de heer B..., met vrijstelling van de verplichting tot werkbereidheid, een leefloon toe te kennen voor de periode van het vonnis tot het einde van de september zittijd, hetzij 14 september 2013. Het vonnis van de eerste rechter dient op dit punt hervormd te worden.

7.

De heer B... heeft blijkbaar ingezien dat de studies van master in de rechten voor hem te hoog gegrepen waren en heeft zich vanaf midden september 2013 ingeschreven voor een professionele bachelor in de rechten aan de hogeschool Paul Henri Spaak. Hij heeft op vraag van het hof de punten voorgelegd voor dit eerste semester, die zeer bevredigend lijken.

De rechter die gevat is door een vraag tot vernietiging van een administratieve beslissing inzake de toekenning van het leefloon, is niet alleen gevat over de beoordeling van de bestreden beslissing op het ogenblik dat deze genomen werd, maar ook over het recht op leefloon voor de volledige periode volgend op de bestreden beslissing, in zoverre inmiddels geen andere beslissing genomen werd door het ocmw, die definitief zou zijn geworden. Dit houdt in dat de rechter het leefloon kan toekennen op de datum van de bestreden beslissing, maar het kan weigeren vanaf een bepaalde datum daarna, of omgekeerd het recht op leefloon kan weigeren op datum van de bestreden beslissing, maar toekennen van een latere datum (MORMONT, STANGHERLIN e.a. " Aide sociale –Intégration sociale. Le droit en

pratique”, La Charte, 2011, p.741 e.v. met verwijzing naar cassatierechtspraak, weliswaar gewezen in de ziekteverzekering, maar die bij analogie kan toegepast worden op de situatie van het leefloon).

Het hof dient aldus te onderzoeken of aan de heer B. het recht op leefloon kan toegekend worden vanaf de aanvang van zijn studies van bachelor in de rechten op hogeschool niveau, d.w.z. vanaf 15 september 2013. Alhoewel er geen vaste regel bestaat in die zin, is het gebruikelijk in de praktijk van de openbare centra voor maatschappelijk welzijn dat de student die een eerste jaar van zijn studies mislukt, een tweede kans krijgt, hetzij dat hij zijn jaar mag herkansen, hetzij dat hij studies op een lager en meer aangepast niveau mag hernemen. De heer B. is weliswaar aan zijn derde eerste jaar toe, maar hij heeft gedurende het tweede jaar niet genoten van een leefloon.

8.

De studieresultaten die de heer B. voorlegt, laten verhopend dat hij in zijn opleiding van bachelor in de rechten aan de hogeschool wel zal kunnen slagen. Hij heeft daarvoor ook een uitstekende vooropleiding gekregen door twee jaar studies op universitair niveau in de rechten te volgen.

Er zijn onvoldoende redenen om aan te nemen dat de heer B. op dit ogenblik effectief een aanspraak zou kunnen laten gelden op een onderhoudsgeld ten aanzien van zijn ouders. De heer B. is reeds vele jaren alleen in België, zonder de steun en aanwezigheid van zijn ouders (of althans de vader) die in Groot-Brittannië verblijven. De vader heeft bovendien een ganse periode in de gevangenis verbleven. Verder stelt het hof vast dat in het verleden het ocmw Grimbergen ook nooit geen problemen gemaakt heeft over de staat van behoeftigheid en aan de heer B. nooit gevraagd heeft om een recht op onderhoudsgeld ten aanzien van zijn vader of ten aanzien van zijn ouders te laten gelden.

9.

Het hof is dan ook van oordeel dat aan de heer B. een leefloon dient toegekend te worden vanaf 15 september 2013. Zijn kansen op de moeilijke arbeidsmarkt in het Brusselse zullen zeker aanmerkelijk verhogen wanneer hij een bachelordiploma heeft, in vergelijking met de situatie waarin hij een betrekking dient te zoeken op basis van zijn diploma middelbaar onderwijs.

Het moet voor de heer B. echter duidelijk zijn dat hij dit jaar, behoudens een situatie van overmacht (bijvoorbeeld een langdurige en ernstige ziekte) zeker zal moeten slagen. Hij heeft, zoals reeds gezegd, de achtergrond van een vooropleiding in de rechten op universitair niveau en heeft in het eerste semester, door zijn punten, aangetoond dat hij de gevolgde studies aankan. Het leefloon wordt dan ook door het hof op dit ogenblik slechts toegekend tot 15 september 2014. Het ocmw Grimbergen zal op die datum de situatie opnieuw moeten evalueren.

Verder dient de heer Bi zoals voorzien was in zijn oorspronkelijk geïndividualiseerd project voor maatschappelijke integratie, zijn werkbereidheid tonen tijdens de periodes verenigbaar met de studies en meer in het bijzonder tijdens de zomervakantie.

11.

Overeenkomstig artikel 670 van het Gerechtelijk Wetboek dient het verzoek om rechtsbijstand gericht te worden aan het bureau van de rechtbank of van het hof. Enkel in spoedeisende gevallen kan, overeenkomstig artikel 673 van het wetboek, een verzoek tot rechtsbijstand gericht worden tot de rechter voor wie de zaak aanhangig is.

Er wordt geen spoedeisendheid aangevoerd die toelaat van de gewone regeling af te wijken. Het vonnis van de eerste rechter was uitvoerbaar en het ocmw Grimbergen heeft het uitgevoerd. Het verzoek tot het verlenen van rechtsbijstand voor de uitvoering van het arrest dient dan ook verworpen te worden. Zulks belet niet dat de heer Bi nog een verzoekschrift tot rechtsbijstand kan neerleggen bij het Bureau voor Rechtsbijstand van het hof, indien zulks noodzakelijk zou blijken

OM DEZE REDENEN HET ARBEIDSHOF

Gelet op de Wet van 15 juni 1935 op het taalgebruik in gerechtszaken, in het bijzonder op het artikel 24,

Rechtsprekend op tegenspraak,

Gelet op het schriftelijk advies van het openbaar ministerie, neergelegd door advocaat-generaal J.-J. André, waarop repliek voor beide partijen,

Verklaart het hoger beroep ontvankelijk en gedeeltelijk gegrond.

Hervormt het bestreden vonnis in zoverre het een leefloon toekent vanaf 23 juli 2013, en zegt voor recht dat de heer Bi slechts recht heeft op een leefloon vanaf 15 september 2013 tot 15 september 2014, met de verplichting om, in zoverre dit verenigbaar is met zijn studies, een vakantiejob op te nemen.

Wijst het verzoek tot het toekennen van de rechtsbijstand af.

Veroordeelt in overeenstemming met artikel 1017 al. 2 van het Gerechtelijk Wetboek het ocmw Grimbergen tot de kosten van het hoger beroep, tot op heden begroot in hoofde van de heer B op 160,36 €.

Aldus gewezen en ondertekend door de zevende kamer van het Arbeidshof te Brussel,
samengesteld uit:

Fernand KENIS,
Jean BOULOGNE,
Bernadette MUSSCHE,
bediende,
bijgestaan door :
Sven VAN DER HOEVEN,

raadsheer,
raadsheer in sociale zaken, werkgever,
raadsheer in sociale zaken, werknemer-

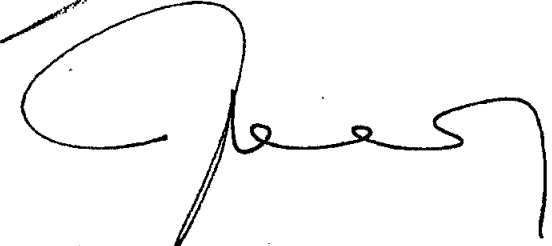
griffier.

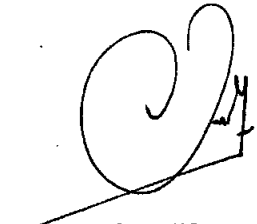
Sven VAN DER HOEVEN

Bernadette MUSSCHE

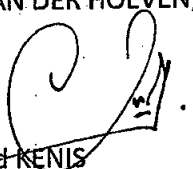
Jean BOULOGNE

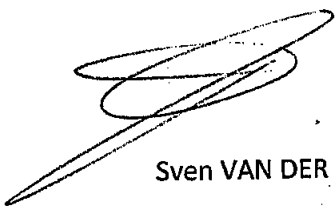
Fernand KENIS

en uitgesproken op de openbare terechtzitting van donderdag 3 april 2014 door:

Fernand KENIS, raadsheer,
bijgestaan door
Sven VAN DER HOEVEN, griffier.

Fernand KENIS

Sven VAN DER HOEVEN

